

STEMPELEN MET LOTTA

Tijdens je vakantie een workshop volgen? Caroline Buijs leerde stempelen van Lotta Jansdotter in Zweden en ontdekte hoe leuk het is om je liefde voor handmade te delen met andere crafters.

Het is maar een klein vissersbootje dat me naar Silverskär brengt: een eilandje tussen Zweden en Finland en horend bij de archipel Åland. Vijf dagen lang volgt een groep internationale crafters (23 vrouwen plus 1 man) hier een workshop bij dessinontwerper Lotta Jansdotter, en ik mag op dag drie instappen. We leren patronen ontwerpen én ze afdrukken op stof en papier, met verschillende technieken. Dat ik mag meedoen ervaar ik als een feest, want al gauw wordt duidelijk dat dit geen ‘gewone’ workshop is: dit is – zoals Lotta het zelf noemt – een workshop *retreat*.

Het eiland Silverskär – vroeger een echt visserseiland, waarvan alle rode houten huisjes zijn omgetoverd tot een viersterren-boetiekhotel – hebben we helemaal voor onszelf, en Viktor, een jonge enthousiaste kok, zwaait hier de scepter. Elke dag maakt hij ongelooflijk lekker eten voor ons: met verse groenten uit eigen tuin, zelfgebakken brood en vlees van dieren die op het naburige eilandje grazen. Vóór het ontbijt doen we in de ochtendzon yogaoefeningen en ’s avonds duiken we vanuit de sauna zo de Botnische Golf in. Kortom: een workshop retreat, inderdaad.

TERUG NAAR ÅLAND

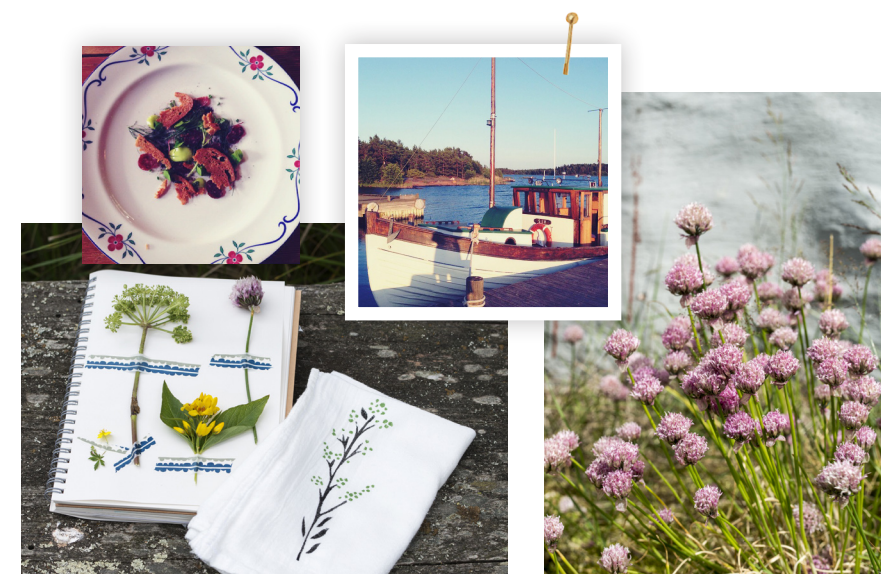
De deelnemers komen uit Amerika, Australië, Schotland, Engeland, Nederland en zelfs Hawaï: Lotta heeft fans over de hele wereld. Lotta’s roots liggen op Åland, waar ze als meisje opgroeide voor ze in Stockholm ging wonen. Op haar negentiende vertrok ze naar Amerika. Nu woont en werkt ze in New York, maar elke zomer gaat

ze terug naar Åland om inspiratie op te doen. Lotta: “Ik teken niet eens zo veel wanneer ik hier ben, maar door de afstand tot mijn werk is er ruimte voor nieuwe ideeën. Dat is waarom ik ieder jaar weer naar Åland kom: New York is erg hectisch en hoewel er veel inspirerende mensen wonen, heb ik daar niet genoeg ruimte om me af en toe terug te trekken in mijn eigen ‘bubble’. Ik word daar voortdurend afgeleid.” Wanneer je door de natuur van Åland struint, begrijp je Lotta’s ontwerpen nog beter: overal waar je kijkt bloeien prachtige veldbloemen. De kleuren en de vormen uit de natuur zie je steeds in vereenvoudigde vorm terug in haar ontwerpen. Vooral lijnen met rondjes zijn een terugkerend thema. Ze zijn geïnspireerd op de manier van frambozen plukken in Scandinavië, zoals Lotta dat als kind ook al deed:

de frambozen draag je niet in het kommetje van je hand, maar je rijgt ze aan een lange, stevige grasspriet – blijven je handen lekker schoon en het draagt nog makkelijk ook.

GEESTVERWANTEN

Het eerste wat me opvalt als ik op dag drie kom binnenstappen, is dat iedereen een liefde voor handmade deelt. Op een plek als deze hoeft je nooit uit te leggen waarom je kinderlijk blij kunt worden van een zelfgemengde kleur groen. Of waarom je in jezelf ‘yesss’ fluistert, als een printje in het echt nog beter is dan het proeflapje deed vermoeden. Kijken ze me thuis nog weleens met rollende ogen aan als ik enthousiast vertel over een nieuwe tube verf, hier op Silverskär zitten allemaal DIY-lovers die nergens vreemd van opkijken als het om craften gaat. Ondanks alle verschillende >

Veel deelnemers komen liever thuis met zelfgemaakte spullen die ze koesteren, dan met een koffer vol gekochte souvenirs

ZELF STEMPELEN

Lotta schreef diverse boeken:

- * 'Everyday style' (Stewart, Tabori & Amp; Chang Inc)
- * 'Stencils - Decorate your walls, furniture, fabric, and more' (Chronicle Books)
- * 'How to print with anything, from potatoes to linoleum' (Chronicle Books)
- * 'Simple Sewing - Patterns and how-to for 24 fresh and easy projects' (Chronicle Books)

nationaliteiten geeft die gedeelde liefde een heus familiegevoel. Zo zit ik tijdens een van de diners naast Cynthia uit Hawaï en blijken we een liefde voor klein geluk te delen en de wil om steeds iets nieuws te leren. (Cynthia, onlangs gepensioneerd, heeft net leren breien en ik doe sinds kort een poging tot haken.) We ontdekken dat we allebei van zwemmen houden, alleen doet Cynthia dat elke ochtend in de Grote Oceaan en ik in een zwembad midden in Amsterdam. Naast het verbeteren van mijn *craft skills* maken dit soort gesprekken zo'n workshop in het buitenland bijzonder. Want thuis kijk ik via blogs en Instagram wel om een hoekje mee in het leven van diverse crafters, maar hier ontmoet ik ze echt en dat maakt het net wat sprankelender. Veel deelnemers hebben wel iets van een kunstopleiding gevolgd, maar de grap is dat de workshop zo is opgezet dat-ie ook makkelijk te volgen is voor iemand die alleen af en toe voor de lol een kwast vasthoudt. Lotta's tips zijn helder en duidelijk, en verrassend simpel. Dat heeft ook te maken met haar Scandinavische roots, waar het (onofficiële) motto is: *'Can't find what you want? Make it! Don't know how? Learn it!'* Zo leren we stempels snijden uit aardappels, vervolgens uit een plakje rubber en uiteindelijk guts je je ontwerp uit een 'echte' stempel – met houten handvat. Een van de crafters uit Amerika, in het dagelijks leven een boerin die haar eigen yoghurt en boter maakt, vertelt: "Vóór deze cursus zou het nooit in me zijn opgekomen om zelf een stempel te maken. En na deze cursus komt

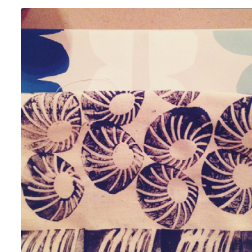
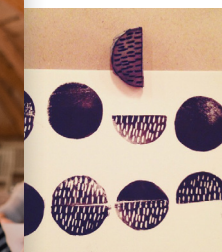
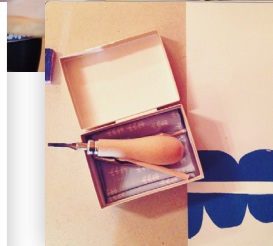
het nooit meer in me op om een fabrieksstempel te kopen." Behalve dat Lotta ervan geniet om te zien hoe blij mensen worden van zelf iets maken, organiseert ze de workshop ook omdat het een goede manier is om uit haar studio in Brooklyn te komen en samen te kunnen zijn met andere creatieven – op die manier doet ze ook zelf weer inspiratie op. "Samen iets maken is zo leuk. Thuis houd ik ook craft nights met vriendinnen, en dat is eigenlijk veel beter dan uit eten gaan. Want de avond is afwisselender: je kletst met elkaar en drinkt wijn, maar je bent vaak ook geconcentreerd aan het werk en dan is iedereen stil. Laatst hielden we een 'collage salon': beetje knippen, beetje kletsen, beetje wijn drinken. Het is eigenlijk nonsens wat we doen, maar daarom is het juist zo fijn."

EEN EERLIJKE JUF

Waarom doen mensen van over de hele wereld mee aan Lotta's workshop? Omdat ze niet alleen craft-liefhebber zijn, maar ook verslingerd aan eilanden bijvoorbeeld, of verliefd op Scandinavië. Veel deelnemers leggen uit dat ze op vakantie graag iets ervaren: ze komen liever thuis met zelfgemaakte spullen die ze koesteren, dan met een koffer vol souvenirs waarvan ze eigenlijk niet weten wat ze ermee moeten. De Australische Jade Sui, scriptschrijver voor kinder-televisieprogramma's, moest 31 uur reizen om op Åland te komen. Ze combineert Lotta's workshop met een vakantie in Europa: "Ik volg Lotta al tien jaar via internet, en meedoen aan deze workshop was de perfecte

aanleiding om naar Zweden te komen: ik hou van Scandinavisch design, wilde bloemen en bossen. En het weer speelt ook een rol: in Australië is het nooit koud, terwijl ik dat juist zo fijn vind. Deze workshop – tussen mensen die op eenzelfde manier naar de wereld kijken – voelt wel een beetje als een droom die uitkomt. Ik maak me niet druk om het resultaat van wat ik stempel, het maken zelf vind ik het allerleukst."

Dat de lol in het proces zit en niet in het resultaat, wil er bij mij nog niet zo in wanneer het hengel van de tas die ik bedruk per ongeluk in het bakje verf hangt. Of wanneer de verf van mijn patroontjes hopeloos uitloopt en de patronen tot op de achterkant van mijn tas doordrukken. Maar: er is altijd weer een schone tas om opnieuw te beginnen. Mislukkingen: ze horen erbij wanneer je zelf iets maakt. De kunst is misschien wel, legt Lotta ons uit, om ze te omarmen en ermee te spelen. Gelukkig kun je het niveau van de workshop zelf bepalen: je kunt de cursus ook zien als aanmoediging om thuis door te gaan. Sommigen maken eenvoudige patronen van bijvoorbeeld halve cirkels, anderen maken ingewikkelde uitsneden van bloemen. Er zijn deelnemers die al om zeven uur 's morgens in de barn aan het werk gaan (een verbouwde houten schuur waar we aan lange tafels zitten te werken), sommigen slaan een ochtendje over en maken een wandeling over het eiland wegens gebrek aan inspiratie en weer anderen printen tot 's avonds laat door (terwijl de tafels al lang aan de kant zijn geschoven en we dansen op – hoe

1. Corina de Vette (midden) met Lotta in de barn.
2. De Australische Jade Sui.
3. Lotta met zelfontworpen schort om.
4. Een van de tot hotel verbouwde vissershuisen.

's Avonds duiken we vanuit de sauna zo de koude Botnische Golf in

kan het ook anders – ABBA). Sara Sanderson uit Amerika volgt thuis in Boulder ook de nodige workshops, maar wat deze cursus voor haar bijzonder maakt, is dat er geen afleiding is. “Meestal volg ik korte workshops in de stad, maar hier kun je je echt focussen: door de natuur om je heen en doordat de workshop vijf dagen duurt.” Sara werkt in een stoffenzaak – ze verkoopt de stoffen van Lotta en leerde zo haar werk kennen – en geeft teken-, schilder-, en naailes op een middelbare school. Ze vindt het mooi dat Lotta aan het begin van de workshop haar levensverhaal vertelde, inclusief mislukkingen. “Dat maakt haar een eerlijke juf en dat vind ik prettig.”

Lotta: “Ik denk dat het goed is om naast succes ook je mislukkingen te delen. Creatief zijn is een proces en

we hebben vaak hoge verwachtingen van onszelf – ik ook. Soms komt alles mooi samen en loopt het proces perfect, soms juist niet. Dat hoort erbij. Er is denk ik maar één oplossing: steeds weer doorgaan.”

Boekbinder Corina de Vette uit Rotterdam volgt Lotta sinds ze in een museumwinkel een notebook van haar kocht. De workshop deed ze zichzelf cadeau als beloning voor het harde werken van de afgelopen jaren en daarbij is ze al lang Zweden-fan. Doordat elke deelnemer een eigen stijl heeft, gaat Corina weer anders over haar eigen werk nadenken. Ook op andere vlakken doet ze inspiratie op: “Een eigen bedrijf runnen is voor iedereen aanpoten, of je nu in Nederland woont of in Amerika. Het is leuk om daar tussen het stempelen door over te kletsen en zo kennis op te

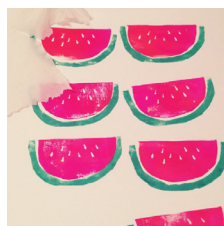
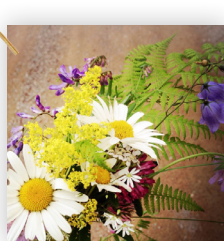
doen. Via welke kanalen verkopen anderen hun werk? Is het wel of niet zinnig om op Surtex te gaan staan (grote beurs voor dessinontwerpers in New York, red.)?”

INSPIRATIE IS OVERAL

Vooraf het ongestoorde werken – we onderbreken ons gestempel alleen voor een lunch – vind ik een verademing. Dat ga ik thuis ook vaker doen: een hele dag een beetje aanklooien aan de keukentafel met stoffes, papier of inkt en de rommel gewoon laten liggen in plaats van het steeds weer te willen opruimen.

Op de boot terug naar Stockholm merk ik dat Lotta's verhaal over haar craft nights iets bij me wakker heeft gemaakt: ik besluit dat ik thuis zelf ook van die avonden ga organiseren – ik ken genoeg mensen met een kast vol onafgemaakte DIY-projecten en ik heb nu ervaren hoe leuk het is om samen aan het werk te zijn. Na afloop van de workshop, wanneer ik met mijn gezin weer verder kampeert in Zweden, zie ik nog dagenlang óveral patronen: in de rotsen waar ik over wandel en die zo mooi begroeid zijn met mos, in de manier waarop de frambozen op mijn taartje gerangschikt liggen, in hoe de latjes van een houten krukje scheef lopen... Het was een gevleugelde uitspraak tijdens de workshop, maar het is echt waar: *inspiration is everywhere*. Je moet het alleen even zien. Een workshop tijdens je vakantie helpt daar zeker bij. ●

* Meer over Lotta Jansdotter vind je op Jansdotter.com.

1. Bagarstugan Café & Vin: het favoriete koffietentje van Lotta in Mariehamn, de hoofdstad van Åland.